ประมวลกฎหมายอาญา
พุทธศักราช ๒๔๙๙

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

(-ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐ หน้า ๑ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๐๐-)

ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ส่วนมากได้ตราขึ้นในรัชกาลที่ ๕ ซึ่งได้ทรงพระราชดำริเห็นว่า
ประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่ในขณะนั้นยังไม่เหมาะสมแก่สภาพการณ์ในปัจจุบัน
จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราประมวลกฎหมายอาญาขึ้นใหม่ ดังปรากฏ
ในพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ความว่า

"ด้วยประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่ในกรุงสยามนี้ ได้ตราขึ้นมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี ยังมีข้อความที่ไม่เหมาะสมแก่ความเจริญของบ้านเมืองในปัจจุบันนี้
เป็นอันมาก ทั้งมีข้อความที่ไม่ชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การวินิจฉัยของศาล
ที่จะตัดสินคดีให้เป็นไปโดยยุติธรรม ประกอบกับในปัจจุบันนี้ ประเทศต่างๆ
ได้ยกเลิกการใช้กฎหมายอาญาของตนที่ใช้อยู่ในดินแดนที่ตนมีสิทธิสภาพนอกอาณาเขต
ในประเทศสยามเสียแล้ว ประเทศสยามจึงมีความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมายอาญา
ขึ้นใช้เองให้เหมาะสมแก่สภาพการณ์ในปัจจุบัน"

ประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช ๒๔๙๙

ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑ บทบัญญัติทั่วไปสำหรับการใช้กฎหมายอาญา

มาตรา ๑ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ศาลจะลงโทษผู้นั้นได้ก็แต่โดยอาศัยบทกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้น